

Нова  українська школа

Л.Г. Кондратова

МИСТЕЦТВО

Конспекти уроків

3 клас



ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2020

УДК 371.32
К 64

Кондратова Л. Г.

К 64 Мистецтво : конспекти уроків : 3 клас / Л.Г. Кондратова. — Тернопіль :
Навчальна книга — Богдан, 2020. — 248 с.

ISBN 978-966-10-7110-9

У посібнику подано методичні рекомендації, календарно-тематичне планування та розробки уроків з інтегрованого курсу «Мистецтво. 3 кл.», зміст яких відповідає Державному стандарту початкової освіти, Типовим освітнім програмам та підручнику «Мистецтво. 3 кл.» (автор Кондратова Л.Г.).

Для вчителів, студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

ISBN 978-966-10-7110-9

© Навчальна книга — Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2020

Вступ

Виклики часу в період освітніх реформ створюють потребу в підготовці вчителя мистецьких дисциплін до реалізації нового змісту шкільної мистецької освіти, які зазначені в Державному стандарті початкової загальної освіти, типових освітніх програмах (авторських колективів під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна), методичних рекомендаціях МОН України щодо викладання художньо-естетичних дисциплін в закладах загальної середньої освіти. Викладання мистецтва в 3-х класах органічно продовжує ідеї реалізації Концепції Нової української школи, які було розпочато в першому циклі (1-2 класах), та орієнтує сучасного вчителя мистецтва на підвищення професійного рівня та розвиток комплексу професійних компетентностей, пошуку нових технологій, форм і методів викладання мистецтва для учнів початкової школи.

Методичний посібник розраховано на вчителів музичного мистецтва, що викладають предмет в третьому класі загальноосвітньої школи. До змісту посібника входять: методичні рекомендації, календарно-тематичні та поурочні плани з добіркою творчих завдань до кожного уроку, а також додатки з текстом пісенного репертуару, поспівками.

Посібник укладено на основі Державного стандарту початкової освіти, двох типових освітніх програм (авторських колективів під керівництвом О. Савченко та Р. Шияна) для 3-4 класів та методичних рекомендацій.

На допомогу вчителю подано пісенний репертуар (для уроків мистецтва в 3 класі), витяг із освітньої програми «Мистецтво» для учнів 3-4 класів. Посібник містить календарно-тематичне планування для вчителів мистецтва, які працюють за підручником Кондратової Л.Г. «Мистецтво. 3 клас», подано поурочні плани-конспекти з описом творчих завдань та ігор, розроблених автором до кожного уроку.

Витяг із програми «Мистецтво» для учнів 3 класів (2020 р.)

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань, формування мистецьких уподобань та особистісних художніх цінностей;
- поглиблення мотивації до пізнання творів вітчизняного і зарубіжного мистецтва; виховання гордості за здобутки рідного мистецтва та толерантного ставлення до мистецтва інших етносів і народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва, аргументування думки відповідно до вікових можливостей з використанням мистецьких термінів;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- досягнення розуміння учнями можливостей цифрових технологій щодо їх застосування в мистецькій творчості;
- розвиток здатності самопізнання і самовираження, керування власними емоційними станами через мистецтво і різні види художньої творчості; розвиток креативності й мистецьких здібностей;

— формування здатності встановлювати зв'язок між видами мистецтва, між мистецтвом та іншими сферами знання (літературою, математикою, знаннями про природу, історію тощо); мистецтвом і явищами довкілля;

— усвідомлення значення мистецтва в житті людини та художнього пізнання для власної успішності;

— формування культури глядача-слухача;

— соціалізація учнів через мистецтво, формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Відповідно до зазначених мети і завдань виокремлено **змістові лінії**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Змістова лінія **«Художньо-творча діяльність»** націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виразні засоби творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля.

Змістова лінія **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»** спрямована на пізнання цінностей, що втілюють твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, мистецьку (термінологічну) пропедевтику.

Реалізація змістової лінії **«Комунікація через мистецтво»** націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень і можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема у різних культурно-мистецьких заходах, колективних творчих проєктах, обговореннях тощо, а також формування уявлень про можливість і способи регулювати свій емоційний стан завдяки мистецтву.

Опанування учнями мистецтва у початковій школі ґрунтується на засадах компетентнісного, ціннісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного, ігрового та інтегративного підходів.

Мистецтво сприяє формуванню *ключових компетентностей*, зокрема, у процесі:

- усного висловлювання вражень від мистецтва; за допомогою коментування дорослого й оцінювання власної художньо-творчої діяльності (*вільне володіння державною мовою/ здатність спілкуватися рідною*);
- застосування мистецької термінології, що має іноземне походження, у процесі інтерпретації художніх творів (*спілкування іноземними мовами*);
- встановлення взаємозв'язків між засобами мистецтва і здійсненням елементарних розрахунків для пояснення художньої виразності творів (наприклад, пропорцій частин твору, визначення музичного метра, запису ритму, симетрії / асиметрії танцювального руху тощо) (*математична компетентність*);
- спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи засобами мистецтва (*компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність*);
- самостійного (чи за допомогою дорослого) використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації, художнього творення (*інформаційно-комунікаційна компетентність*);
- формування уміння визначати власні художні інтереси, досягнення і потреби; прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва (*навчання впродовж життя*);
- співпраці з іншими, зокрема участі у мистецьких заходах, прикрашенні середовища для друзів, сусідів; прояву відповідальності за особистий і колективний результат; використання мистецтва для отримання задоволення (впливу на власний емоційний стан), опанування народних традицій, мистецтва рідного краю; толерантного ставлення до мистецтва різних народів (*громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей*);
- проявів творчої ініціативи та намагання її реалізовувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності (індивідуальній і колективній); презентації результатів власних мистецьких досягнень (*підприємливість та фінансова грамотність*);
- виявлення бажання впроваджувати нові ідеї (*інноваційність*).

Культурна компетентність як стрижнева для мистецької освітньої галузі є інтегральною стосовно інших ключових компетентностей.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через **інтегровані курси або предмети вивчення за окремими видами мистецтва**: наприклад, музичне мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі та інтегрування навчального змісту.

3 клас

Очікувані результати навчання здобувачів освіти	Зміст навчання
Художньо-творча діяльність	
<p><i>виконує</i> дитячі пісні (зокрема, музичний фольклор); [3 МИО 1.1];</p> <p><i>добирає</i> засоби музичної виразності (темп, динаміку), необхідні для створення настрою, характеру; [3 МИО 1.1]; [3 МИО 1.2];</p> <p><i>розуміє</i> значення вокальних вправ для правильного виконання; <i>стежить</i> за точністю і виразністю інтонуювання, чіткістю дикції, співацькою поставою, диханням; [3 МИО 3.1];</p> <p><i>виконує</i> в ансамблі нескладні композиції (трикутник, бубон, маракас, дзвіночки, барабан, тріскачки, сопілка (за умови дотримання гігієни користування), ксилофон, металофон, синтезатор тощо); [3 МИО 1.1];</p> <p><i>самостійно добирає</i> тембр музичного інструмента для передавання відповідного образу; [3 МИО 1.1]; [3 МИО 2.1];</p> <p><i>імпровізує</i> голосом (музичні, мовленнєві інтонації) та на музичних інструментах; [3 МИО 1.2]</p> <p><i>створює</i> варіанти ритмічного супроводу до пісні на музичному інструменті за вибором; [3 МИО 1.2]</p>	<p>Спів (співацька постава, дихання, інтонація, фразування, дикція).</p> <p>Оперування засобами виразності та способами створення вокального і вокально-ансамблевого / хорового художнього образу.</p> <p>Гра на музичних інструментах: створення варіантів ритмічного супроводу до пісні, гра в ансамблі зі створенням ритмічного супроводу до пісні тощо.</p> <p>Правила гігієни у користуванні музичними інструментами.</p> <p>Оволодіння музичною грамотою (за необхідністю для художньо-творчої діяльності).</p> <p>Знайомство з елементарною нотною грамотою, необхідною для виконання творів. Відтворення запису найпростіших ритмічних послідовностей.</p>
<p><i>орієнтується</i> в поняттях музичної грамоти (звук, мелодія, акомпанемент, музична форма, динаміка, схеми диригування (на 2/4); [3 МИО 2.2];</p> <p><i>орієнтується</i> в нотному записі (за доцільності для виконання); <i>читає</i> запис найпростіших ритмів; [3МИО 2.2];</p> <p><i>організовує</i> самостійно робоче місце для занять різними видами образотворчої діяльності [3 МИО 1.1];</p> <p><i>дотримується</i> охайності та правил техніки безпеки; <i>самостійно користується</i> знайомими художніми інструментами (палітрою, різними видами пензлів, стеками, ножицями тощо) [3 МИО 1.1];</p> <p><i>добирає</i> художні матеріали, відповідно до виду мистецтва (образотворче, декоративно-прикладне), в якому працює [3 МИО 1.1];</p>	<p>Організація робочого місця для занять образотворчим мистецтвом.</p> <p>Освоєння інструментарію для образотворчої діяльності.</p> <p>Використання відомих засобів образотворчої виразності для створення візуальних образів.</p> <p>Зображення графічними та живописними матеріалами (традиційними та сучасними). Розміщення зображень на аркуші, у просторі, komponування елементів композиції (площинна, об'ємна), відтворення плановості простору у площинних зображеннях.</p> <p>Ліплення з пластичних матеріалів різними (простими) прийомами і способами.</p>

розпізнає форми (реалістичні, декоративні); *досліджує* форму предмета і спрощує її до геометричної подібності [3 МИО 1.3]; *порівнює* будову різних природних форм, їхніх пропорцій [3 МИО 1.3]; *добирає* відтінки кольору за насиченістю [3 МИО 1.2]; *створює* реалістичні, казкові, фантастичні образи [3 МИО 1.3]; *виконує* елементарні замальовки з натури та за уявою в ескізній формі (предмети побуту, об'єкти природи та архітектури) [3 МИО 1.3]; *створює* зображення в процесі експериментування з кольорами, лініями, крапками різного розміру, формами, об'ємами, фактурами тощо [3 МИО 1.2]; *самостійно створює* просту, зокрема орнаментальну, композицію (графічну, живописну, декоративну, об'ємну), *використовує* усю площину аркуша; *виконує* прості композиції на площині та в об'ємі [3 МИО 1.2]; *обирає* формат (прямокутний, квадратний, трикутний, в колі, в овалі) для кращого втілення задуму [3 МИО 1.1]; *виділяє* композиційний центр, головне і другорядне, враховуючи основні пропорції зображуваних предметів, композиційні засоби та правила [3 МИО 1.1]; *використовує* елементарні закони перспективи (одне за іншим; ближче — більше, яскравіше, тепліше, далі — менше та блідіше, холодніше), передаючи плановість простору у площинних зображеннях [3 МИО 2.2]; *передає в зображеннях* елементарну будову птахів, тварин, людини, посилено передає рух; ілюзорні зміни розмірів предметів залежно від розміщення у просторі; смислові зв'язки між об'єктами в сюжетних композиціях [3 МИО 1.3]; *розрізняє* особливості об'ємного (круглого та рельєфного) зображення [3 МИО 2.2]; *порівнює* найпростіші елементи об'ємних форм [3 МИО 1.3]; *виражає* особливості об'єкту як образу засобами форми і декору (як у об'ємному, так й у площинному зображенні) [3 МИО 1.1]; *оздоблює* об'ємну форму рельєфним або живописним декором [3 МИО 1.1]; *конструює та створює* прості композиції з паперу, художніх, природних та різних підручних матеріалів, самостійно *добирає* складові композиції [3 МИО 1.2]; *творчо використовує* різні техніки, інструменти та матеріали для втілення власного задуму (саморобні штампи, набризк, декупаж, колаж) [3 МИО 1.2]; *поєднує* засоби різних видів мистецтва для втілення художнього задуму; [3МИО 1.1]; [3 МИО 2.2];

Поняття про декор як засіб наповнення й збагачення форми.

Елементарна стилізація форм та оздоблювальних елементів різних видів декоративно-прикладного мистецтва (народна іграшка, розпис, витинанка, писанка тощо).

Розміщення об'єктів у форматі з дотриманням засобів та правил композиції, для підсилення композиційного центру.

Застосування у художньо-творчій діяльності поняття контрасту форм, кольорів .

Передача плановості у зображенні з натури та за уявою.

Створення сюжетних композицій.

Сприймання засобів виразності в скульптурі (барельєф, горельєф).

Створення художнього образу засобами декоративної насиченості форми (фактурою, деталями, розписом).

Прикрашання місця, де навчається, живе.

Вирізування, конструювання з паперу та інших підручних матеріалів. Робота з природними матеріалами.

Створення синтетичного художнього образу. Інсценізація, найпростіші театральні етюди (створення театралізованих образів, зокрема, під час рольового виконання пісні).

Відтворення нескладних танцювальних елементів.

Елементарне вправління у сценічній поведінці.

імпровізує засобами пантоміми (міміка, жести); пластично інтонує музичні образи; [3 МИО 1.2];

виконує нескладні ролі (в тому числі, пісні «у ролях»), *добирає засоби* вираження (темп, тембр голосу, динаміку, рухи, міміку); [3МИО 1.1]; [3 МИО 1.2];

грає елементарні театральні етюди (само-стійно *обирає* відомих персонажів та перетілюється в них, зокрема, *імітує* характерні рухи, ходу, звуки, міміку тощо); [3 МИО 1.2];

вправляється над інтонацією мовлення, диханням; дикцією, мімікою, жестами;

рухається під музику, *добираючи* відомі танцювальні елементи (народні, сучасні);

узгоджує свої рухи з музичним супроводом (співом); створює сценічні інтерпретації пісенних образів; [3 МИО 1.1];

використовує атрибути для підсилення синтетичної виразності (із запропонованих); [3 МИО 1.1];

комбінує знайомі художні техніки, звуки, ритми, рухи, лінії, кольори, форми, фактури, матеріали тощо для втілення ідеї в художньому образі [3 МИО 1.2];

створює образи, використовуючи знайомі засоби та способи за уявою [3 МИО 1.1]; [3 МИО 1.2];

створює образи (звуки, слова, пантоміму, рухи, лінії, кольори, об'єми, декор тощо), якими може виразити свої почуття та емоції [3 МИО 3.4];

виокремлює і фіксує в доступний спосіб цікаві явища довкілля; відтворює їх у творчій діяльності (імпровізаціях мелодій, інсценізації пісень, пластичному інтонуванні); [3 МИО 1.3];

пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе [3 МИО 1.3]; *реалізовує* їх (за допомогою інших або самостійно втілює нескладний задум оздоблення місця, де навчається і власного помешкання [3 МИО 1.3];

розпізнає власні емоції від художньої творчості, *обирає* види художньо-творчої діяльності відповідно до свого настрою [3 МИО 3.4];

передає власні емоції у творчій роботі за допомогою кольору [3 МИО 1.1]; [3 МИО 3.4]

дотримується загальноприйнятих правил поведінки в закладах культури та мистецтва (театрі, музеї тощо) [3МИО 3.3];

Добір реквізиту, бутафорії, деталей костюмів.

Експериментування зі звуками, тембрами, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами.

Спостереження за довкіллям для створення художніх образів (повадки тварин; характерні особливості ходи, жестів людей різного віку, інтонація мовлення людини в різних життєвих ситуаціях тощо), вплив світла на зміну кольорів у природному середовищі.

Самовираження в художньо-творчій діяльності.

Культура глядача, слухача.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.